

Nieuwjaarsrede 2010

2010 belooft een politiek spannend jaar te worden. Niet alleen vanwege de gemeenteraadsverkiezingen, maar ook vanwege de discussie over de toekomst van het middenbestuur in Nederland.

Afgelopen jaar is deze discussie feitelijk al gestart met de afroming van de provinciale reserves, de voorgenomen bezuinigingen op het provinciefonds en de kerntakendiscussie. De economische crisis lijkt deze discussie, die decennia lang vastzat, in een stroomversnelling te hebben gebracht. Maar nu Nederland voorzichtig uit de depressie lijkt te kruipen, ben ik benieuwd of de scherpe kantjes van deze discussie meer en meer worden weggeslepen.

Bovendien lijkt de discussie alle kanten op te schieten zonder dat er een duidelijke lijn, common ground zo je wilt, te ontdekken valt. Het IPO probeert amechtig de verdeelde provincies op één lijn te krijgen. Het kabinet stelt zoals gebruikelijk een commissie in, omdat de coalitiefracties onderling verdeeld zijn. Staatsrechtsgeleerden leveren hun bijdragen aan de tombola met goedbedoelde suggesties en ideeën. En ten slotte kunnen bepaalde factievoorzitters in Den Haag natuurlijk ook niet achterblijven om een duit in het zakje te doen.

Laat ik namens de D66 Statenfractie in Utrecht in ieder geval hier onze lijn kort en goed neerzetten. Ik ben blij met het feit dat er nu überhaupt gesproken wordt over de toekomst van het middenbestuur. Tijdens de verkiezingscampagne in 2007 was D66 de enige, zij het geruggensteund door GroenLinks, die het middenbestuur ter discussie stelde en onverkort pleitte voor een Randstadprovincie. Het mes dat nu vanuit Den Haag op de keel van de provincies is gezet, moet wat mij betreft gehandhaafd blijven. Zonder druk van buiten lukt het de provincies eenvoudigweg niet om noodzakelijke veranderingen in het middenbestuur door te voeren. Volgens D66 gaat het dan niet alleen om geld, maar juist ook om het takenpakket van de provincie en de schaal waarop die taken het beste uitgevoerd, geregisseerd kunnen worden. Dit is niks nieuws, dit roepen we al jaren.

Echter een punt wil ik hier benadrukken: de oplossing ligt **niet** in het opheffen van het middenbestuur in Nederland. Sinds ik in 2003 in Provinciale Staten terecht kwam, ben ik in toenemende mate een fan geworden van het middenbestuur. Op het gebied van ruimtelijke ordening in brede zin is het middenbestuur feitelijk onmisbaar. De roep om of alles te decentraliseren naar gemeenten of de Haagse departementen de taken te laten uitvoeren, betekent onherroepelijk ruimtelijke verarming. Ik ben van mening dat juist het middenbestuur als regisseur de belangen van natuur, landschap, economie, verkeer en vervoer, woningbouw vanuit een breed perspectief kan afwegen.

En dat heb ik het nog geen eens gehad over innovatie en kenniseconomie, waar Den Haag met het huidige kabinet op alle fronten laat afweten, of de duurzaamheidsagenda. Ook hier zie ik duidelijk een toegevoegde en soms zelfs leidende rol voor de provincie weggelegd.

Er is terecht kritiek op de provincie en de wirwar aan zelf toebedeelde taken. Het is wellicht grappig om te kunnen constateren dat hoewel "Het opgeblazen bestuur", de kritische analyse van het middenbestuur van bestuurskundige en D66-er Klaartje Peters, in eerste instantie werd weggehoond, de kern van haar analyse meer en meer zichtbaar wordt in de lopende discussie. De kerntakendiscussie in Utrecht laat dit ook zien. Daarnaast acht D66 zich niet gebonden aan de huidige indeling of omvang van de provincies. Over de omvang van provincies wil ik graag de discussie aan, maar over de vorm niet. Uitgangspunt moet steeds zijn het takenpakket en een democratisch gelegitimeerd bestuur. Ik ben dus geen voorstander van het terugbrengen van de provincie tot een uitvoeringsorganisatie. Als democraten is het naar mijn mening onverkoopbaar en onaanvaardbaar om beslissingen over en de uitvoering van bijvoorbeeld ruimtelijk regionaal beleid over te laten aan een dergelijk orgaan. Ik hoop met deze ontboezemingen duidelijk te hebben gemaakt, dat de discussie over het middenbestuur ons na aan het hart ligt en dat wij als Statenfractie ook in het hart van die discussie staan. Recent hebben we het initiatief genomen om eind januari, begin februari met het Kenniscentrum, de Permanente Programmacommissie, Statenfracties en regiobesturen een bijeenkomst te organiseren om tot een gezamenlijke D66 standpunt over het middenbestuur te komen. De bedoeling is dat dit input oplevert voor het landelijke verkiezingsprogramma en de provinciale verkiezingsprogramma's. Kortom wij willen ook zelf ons zegje doen over onze bestuurlaag.

Namens de Statenfractie wens ik iedereen een voorspoedig en politiek succesvol 2010. Ik durf er wel een flesje op te zetten dat woensdag 3 maart 2010 een gedenkwaardige dag wordt. En ik hoop dit jaar een heleboel nieuwe D66 gemeenteraadsleden te mogen verwelkomen tijdens regiobijeenkomsten en werkbezoeken. Samenwerking en afstemming met de lokale fracties acht ik van essentieel belang om als D66 succesvol te kunnen blijven opereren. Veel succes in aanloop naar en op 3 maart!